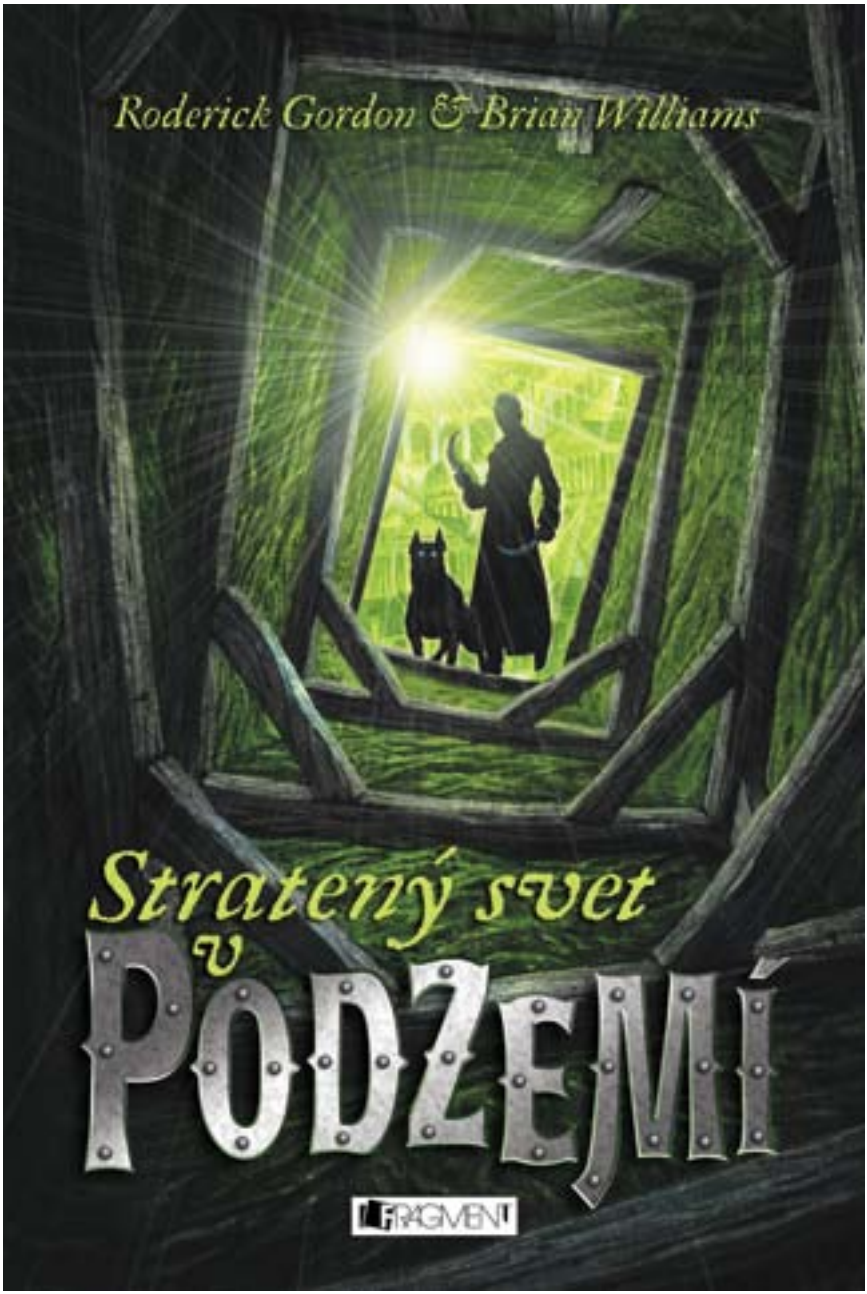
Roderick Gordon & Brian Williams
Stratený svet
v
PODZEMÍ
FRAGMENT

PODZEMIE
Stratený svet v Podzemí

Aj v tlačenej verzii.

Objednať si môžete na stránke
www.fragment.sk

čítanie pre radosť a poučenie

Ďalšie e-knihy v edícii:
Podzemie – Hlbšie v Podzemí
Podzemie – Voľný pád v Podzemí
Podzemie – Súboj v Podzemí

Roderick Gordon, Brian Williams
Podzemie – Stratený svet v Podzemí – e-kniha
Copyright © Fragment 2011

Všetky práva sú vyhradené.
Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie rozširovať
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

Stratený svet v PODZEMÍ

Stratený svet v PODZEMÍ

Roderick Gordon a Brian Williams

FRAGMENT

Pamiatke
Elizabeth Okovej Gordonovej
1837 – 1919

„Všetko neznáme vyvoláva pochybnosti.“
Anonym

PRVÁ ČASŤ

Vstup do podzemia

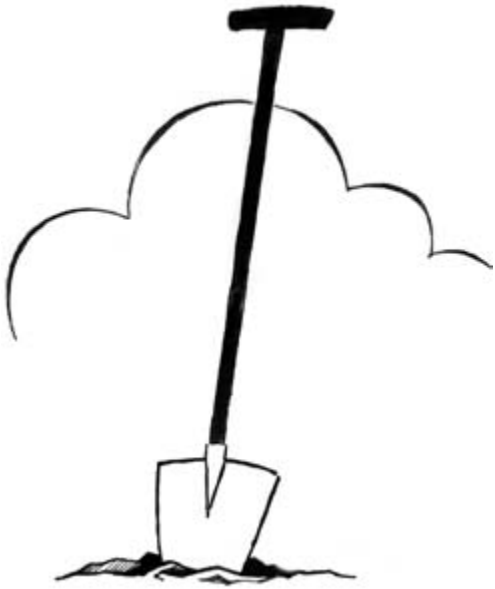

Kapitola 1

Kraaach! Hrot krompáča sa zaťal do zeme a v mieste jeho dopadu to zaiskrilo. Tupý zvuk naznačoval, že jeho špička narazila na úlomky kremeňa, schované hlboko pod vrstvou hliny.

„To by mohlo byť ono, Will!“

Doktor Burrows sa plazil vpred úzkym tunelom. Spotený a celý zadýchaný začal horúčkovito odhrabávať zeminu, jeho dych vytváral vo vlhkom vzduchu obláčiky pary. Pod svetlom lampášov, upevnených na prilbách, sa po každom odhrabaní hliny odhalil ďalší kus starého drevenéhо debnenia, jeho vláknitý dechtový povrch plný prasklín bol čoraz viditeľnejší.

„Podaj mi páčidlo!“

Will zalovil v torbe, vytiahol z nej krátke modré páčidlo a podal ho otcovi, ktorý si sústredeným pohľadom prezeral kus odkrytej drevenej steny pred sebou. Doktor Burrows bol ňou načisto unesený. Vsunul páčidlo plochým koncom medzi dve dosky a celou silou sa doň zaprel, aby sa dobre zachytil. Vzápätí ním začal lomcovať z boka na bok. Dosky škrípali, hrdzavé spoje vŕzgali, až nakoniec drevo hrozivo zapraskalo a povolilo. Will sa strhol, keď zacítil potuchnutý vzduch, ktorý vyšiel zo zlovestne vyzerajúcej diery v stene.

Náhlivo vypáčili ďalšie dve dosky, čím zväčšili otvor na šírku pliec. Otec a syn si mlčky vymenili pohľady a sprisahanecky sa na seba usmiali. Tváre, osvetlené žiarou lampášov, mali špinavé ako po boji v zákopovej vojne.

Pozreli znova na otvor a s údivom sledovali čiastočky prachu pripo-

mínajúce drobné diamantové zrniečka, ktoré sa vznášali vo vzduchu a vytvárali na čiernom pozadí tmy neznáme súhvezdia.

Doktor Burrows sa obozretne naklonil a nazrel do otvoru, Will mu nakukoval cez plece. Svetlo lampášov preťalo tmu a v nej sa zreteľne črtala klenutá stena obložená kachličkami. Keď svetlo preniklo hlbšie do priestoru, odhalilo na nej staré plagáty s poodliepanými rohmi, ktoré sa vlnili ako úponky morských rias na dne oceána, rozhýbané silným prúdom. Will vystrčil hlavu ešte o kúsok, aby videl viac, pátral pohľadom po stene, až nakoniec zazrel akýsi glazúrovaný nápis. Doktor Burrows sledoval synov pohľad, a keď sa svetelné lúče ich lampášov stretli, zjavili sa im krásne čitateľné písmená.

„*Highfield & Crossly North!* To je ono, Will, to je ono! Našli sme to!“ Rozrušený výkrik doktora Burrowsa sa s ozvenou niesol rokmi nepoužívanou vlakovou stanicou, nepríjemne páchnucou zatuchlinou. Obaja pocítili na tvári mierny závan vzduchu, akoby popri nich čosi preletelo a zamierilo ďalej po koľajniciach, v panike utekajúc pred narušiteľmi dlhoročného pokoja svojej uzavretej a zabudnutej hrobky.

Will prudko kopal nohou do trámov v spodnej časti otvoru, zhnité zvyšky dreva odskakovali do všetkých strán, keď vtom sa mu pod nohami uvoľnil kus zeme a on sa prepadol do tmy. Schmatol krompáč a nadšene sa spúšťal hlbšie a hlbšie. Otec sa okamžite pobral za ním. Keď sa dostali na pevný povrch nástupiska, bez váhania pokračovali ďalej. Lúče svetla z lampášov na ich prilbách roztržito pretínali šero, ktoré ich teraz obklopilo. Rozľahlým opusteným priestorom sa ozývali ich škrípavé kroky.

Zo stropu viseli obrovské pradená pavučín, jedna z nich sa prilepila doktorovi Burrowsovi na tvár. Prudko ju zo seba strhol a rozhliadol sa. Pozrel sa na svojho syna, podivné zjavenie s bielymi vlasmi, ktoré mu vytŕčali spod doškriabanej baníckej prilby ako vybielená slama, a videl, ako jeho bledomodré oči žiaria nadšením. O jeho zovňajšku sa dalo povedať len toľko, že takmer splýval s červenohnedým odtieňom a štruktúrou hliny, ktorou sa prekopávali. Prach ho pokrýval natoľko, že svojím zjavom pripomínal sochu oživenú akýmsi zázrakom.

Sám doktor Burrows bol šľachovitý muž priemernej výšky – ani veľ-

ký, ani malý. Mal okrúhlu tvár s prenikavými hnedými očami, ktoré ešte zvýrazňovali krištáľovočíre sklá okuliarov so zlatým rámikom.

„Pozri, Will, pozri sa sem!“ zvolal na syna, keď svetlo jeho lampáša osvietilo značku umiestnenú nad otvorom, ktorým pred chvíľou prišli. Veľkými čiernymi písmenami na nej stálo VÝCHOD. Rozsvietili aj príručné baterky, aby mali viac svetla, a preskúmali nástupisko po celej dĺžke. Na niektorých miestach viseli zo stropu korene stromov, steny po celej ploche pokrýval prach, len v miestach, kadiaľ sa trhlinami dostala vlhkosť, ho pretínali kriedovobiele vápenaté šmuhy. Počuli, ako kdesi v diaľke šumí prúd vody.

„Tomuto hovorím objav!“ zvolal doktor Burrows s neskrývaným nadšením v hlase. „Len si predstav, ľudská noha sem nevkročila od roku 1895, keď postavili novú highfieldsku linku.“ Došli na koniec nástupiska a doktor Burrows zasvietil baterkou do otvoru vlakového tunela. Bol zasypaný hromadou zeminy a sutín. „Takto to bude vyzerať aj na druhom konci – oba tunely uzavreli,“ konštatoval.

Kráčali po nástupisku na druhú stranu a sledovali steny, na ktorých sa dali jasne rozoznať bloky značne popraskaných krémových kachličiek s tmavozeleným lemovaním. Približne v trojmetrových rozstupoch sa pred nimi vynárali plynové lampy. Mnohé z nich mali ešte sklenené tienidlá.

„Ocko, ocko, pozri na toto!“ vykríkol Will. „Vidíš tieto plagáty? Dá sa prečítať, čo je na nich napísané. Tuším sú to nejaké reklamy alebo čo. Tento je fakt dobrý… *Cirkus Wilkinson… vystúpi na obecnom pozemku za… 10. februára 1895*. Je tu aj nejaký obrázok,“ dodal zadýchane, keď k nemu podišiel otec. Plagát nepoškodila vlhkosť, a tak bolo na ňom zreteľne vidieť červený cirkusový stan, pred ktorým stál muž oblečený v modrom s cylindrom na hlave. „A pozri sa na toto,“ ukázal Will. *„Trápi vás nadváha? Užívajte zoštíhľovacie pilulky Dr. Gordona!“* K textu bola pripojená ilustrácia muža s bradou, ktorý držal v ruke malú škatuľku.

Kráčali ďalej, až narazili na ďalšiu hromadu sutín, ktorá zasypala klenutý priechod. „Tadiaľto sa určite prechádzalo k druhému nástupisku,“ objasnil doktor Burrows nález svojmu synovi.

Zastali, aby si prezreli kovovú lavičku zdobenú ornamentmi. „Skvele by sa vynímala v záhrade. Stačilo by ju len obrúsiť a párkrát nalakovať,“

mrmlal si pre seba doktor Burrows, zatiaľ čo Will skúmal baterkou tmavé drevené dvere, ukryté v prítmí.

„Ocko, nebola v tom tvojom pláne zakreslená kancelária alebo niečo podobné?“ spýtal sa Will, nespúšťajúc oči z dverí.

„Kancelária?“ zopakoval doktor Burrows a chvíľu šmátral po vreckách, až nakoniec vytiahol kúsok papiera, ktorý hľadal. „Počkaj, pozriem sa.“

Will nečakal na odpoveď, zaprel sa plecom do dverí, ale tie nepovolili. Doktor Burrows sa razom prestal zaujímať o svoj plán, priskočil synovi na pomoc a spoločnými silami sa snažili dvere vylomiť. Boli zaseknuté, v zárubni skrížené, ale na tretí pokus podľahli náporu a obaja prudko vpadli do miestnosti. Na hlavy a plecia sa im zosypal prach a drobné hrudky bahna. Obaja si museli poriadne odkašľať, utreli si prach z očí a predierali sa hlbšie do miestnosti hustým závojom pavučín.

„Páni!“ vykríkol Will. Uprostred malej kancelárie stál stôl so stoličkou, pokrytý hrubou vrstvou prachu. Will opatrne podišiel bližšie a zo steny nad stolom rukavicou postrhával nánosy pavučín. Pod nimi sa objavila obrovská vyblednutá mapa železničných tratí.

„Mohla by to byť kancelária prednostu stanice,“ poznamenal doktor Burrows a rukávom zotrel prach zo stola. Ležal na ňom veľký zápisník a nad ním stála umazaná šálka s tanierikom. Pri nich bol umiestnený malý prístroj, ktorý rokmi stratil svoju pôvodnú farbu. „Neuveriteľné! Staničný telegraf, prekrásna prácička – vyzerá to na mosadz!“

Dve steny lemovali police plné spráchnivených kartónových škatúľ. Will jednu z nich vytiahol a opatrne ju preniesol k stolu, bál sa, aby sa mu nerozpadla v rukách. Nadvihol zdeformovaný vrchnák a od údivu vypúlil oči. V škatuli boli naskladané balíčky so starými cestovnými lístkami. Jeden z nej vybral, ale gumička, ktorou bol balíček zviazaný, sa mu rozpadla pred očami a lístky sa rozsypali po celom stole ako konfety.

„Sú čisté… ešte ich neoznačili,“ povedal doktor Burrows.

„Máš pravdu,“ prikývol Will, keď si prezrel lístok. Otcove vedomosti ho neprestávali udivovať. Doktor Burrows ho však už nevnímal. Kľačal na zemi a zo spodnej police ťahal akýsi ťažký predmet, obalený zhnitou

tkaninou, ktorá sa pri dotyku rozpadala. „A tu," oznámil synovi, ktorý obrátil svoju pozornosť na prístroj pripomínajúci starý písací stroj s veľkou kľukou na boku, „máme dokonalý exemplár jedného z prvých strojov, na akých sa tlačili lístky. Pravda, je trochu zhrdzavený, ale hádam ho dáme do poriadku."

„Vari ho chceš odniesť do múzea?"

„Ani náhodou, zaradím ho do svojej zbierky," odvetil doktor Burrows. V tej chvíli sa zháčil a na tvári sa mu objavil vážny výraz. „Pozri, Will, o tom, čo sme tu našli, nepovieme nikomu ani pol slova. Nikomu, rozumieš?"

„Jasné," zamračil sa Will. Samozrejme, že nebudú nikde a nikomu vytrubovať, ako sa vo voľnom čase spúšťajú spolu do podzemia a prekopávajú sa tunelmi – veď koho by to tak asi mohlo zaujímať. Hrabaním sa v zemi a odhaľovaním dávno zahrabaného a doteraz neobjaveného boli obaja posadnutí. Vášeň, o ktorú sa s nikým iným nedelili a ktorá medzi nimi – otcom a synom – vytvorila nerozlučné puto.

Stáli uprostred kancelárie a dívali sa jeden na druhého. Doktor Burrows pokračoval.

„Určite ti nemusím pripomínať, ako to pred rokom dopadlo s tou románskou vilou, však? Ako sa z ničoho nič zjavil ten vážený profesor, prisvojil si moje vykopávky a zožal všetku slávu. To miesto som objavil ja, a čo z toho mám? Jednu vetu nepatrného uznania na akomsi zdrape papiera."

„Áno, ocko, pamätám sa na to," odvetil Will, otcovo sklamanie a zlosť mal stále v živej pamäti.

„Chceš, aby sa to opakovalo?"

„Nie, samozrejme, že nie."

„Tentoraz nemienim byť ďalšou poznámkou pod čiarou. Radšej nech o tom nikto nevie. Nedám si svoj objav nikým ukradnúť. Súhlasíš?"

Will mlčky prikývol.

Doktor Burrows pozrel na hodinky. „Mali by sme sa už vrátiť."

„Tak dobre," odvetil zdráhavo Will.

Postrehol neochotu, s akou mu syn odpovedal. „Nemáme sa kam ponáhľať, Will. Zvyšok môžeme preskúmať zajtra večer."

„Fajn," odvetil smutne Will a pobral sa k dverám.

Keď opúšťali kanceláriu, doktor Burrows nadšene potľapkal syna po prilbe. „Skvelá práca, Will, to musím uznať. Celé tie mesiace kopania sa nám konečne vyplatili!"

Vrátili sa po svojich stopách k diere, naposledy sa roztúžene porozhliadli po nástupisku a zaliezli späť do tunela. Asi po šiestich metroch bol tunel natoľko široký a vysoký, že ním mohli kráčať vedľa seba, stačilo, keď sa doktor Burrows mierne prikrčil.

„Musíme zdvojnásobiť podpery," poznamenal, keď pohľadom ešte narýchlo preskúmal veľkosť brvien a šírku osadenia nad ich hlavami. „Jedna na dva metre je málo."

„Nepochybne, ocko," povedal Will, ale neznelo to veľmi presvedčivo.

„A všetok tento neporiadok vynosiť," pokračoval doktor Burrows a čižmou odsunul z podlahy kôpku hliny. „Nechceme predsa, aby nás pri práci tu dole niečo zbytočne obmedzovalo, že?"

„Nie, nechceme," odvrkol Will. Nemal ani najmenšiu chuť na nijakú z činností, ktoré otec navrhoval. Každý objav ho vždy natoľko rozrušil, že by najradšej obišiel všetky bezpečnostné opatrenia, na ktorých jeho otec tak nekompromisne trval. Chcel len kopať, kopať, kopať. Nemienil strácať čas nejakou údržbou domácnosti, ako týmto prácam hovorieval otec. Vôbec mu neprekážalo, že pri samotnom kopaní sa otec len málokedy dobrovoľne ponúkol, že mu pomôže, väčšinou sa za ním vynoril len vtedy, keď sa potvrdilo nejaké jeho tušenie.

Doktor Burrows spomalil, aby prekontroloval pedantne uložené vedrá a fošne, vzorne naskladané na kope. Celý čas si pritom vypiskoval akúsi melódiu. Od toho miesta stúpal tunel mierne dohora. Doktor Burrows sa cestou ešte niekoľkokrát zastavil, aby skontroloval podpery po oboch stranách. Potľapkával ich dlaňami a pritom mu vychádzali z úst čoraz čudesnejšie piskľavé tóny.

Nakoniec chodba vyústila do veľkej komory, v ktorej stál stôl na kozách a dve úboho vyzerajúce stoličky. Tu nechali časť svojho vybavenia a zaliezli do posledného úseku tunela, na ktorého konci bol východ.

Hodiny na veži odbili sedem, keď sa kus vlnitého plechu na zemi v rohu parkoviska na Temperance Square nadvihol o pár centimetrov. Jesenné slnko sa práve prevaľovalo cez horizont. Otec so synom usúdili,

že vzduch je čistý, a nadvihli plech ešte vyššie, takže v zemi sa objavila veľká diera, vystužená po obvode drevenými brvnami. Pre istotu sa ešte raz presvedčili, že na celom parkovisku niet živej duše, a až potom z diery konečne vyliezli. Spustili vlnitý plech na pôvodné miesto a Will ho zamaskoval zeminou.

Mriežkovaným pletivom, ktorým bolo parkovisko oplotené, vibroval vetrík. Ten istý vetrík, ktorý sa tak bezstarostne pohrával so stránkami novín rozhádzaných po asfalte. A zatiaľ čo budovy okolitých skladov potemneli a na lesklej vínovočervenej fasáde neďalekého vežiaka Peabody Estate sa dal sledovať odraz zapadajúceho slnka, doktor Burrows so synom sa nerušene vytratili z parkoviska. Pripomínali dvojicu bádateľov, ktorí opúšťajú svoje nálezisko v horách a vracajú sa do mesta.

Kapitola 2

Na opačnom konci Highfieldu stál Terry Watkins, medzi chlapmi v práci prezývaný Buchar, oblečený v pyžame pred zrkadlom v kúpeľni a čistil si zuby. Cítil sa unavený, už sa nevedel dočkať, kedy zalezie do postele a poriadne sa vyspí, ale hlavou sa mu neustále preháňali myšlienky na to, čo videl popoludní.

Dnešný deň bol skutočne dlhý a namáhavý. Spolu s ostatnými chlapmi z demolačného tímu už od rána búrali starú továreň na spracovanie ceruzitu, na ktorej mieste by mala onedlho vyrásť nová budova akéhosi ministerstva. Tešil sa na koniec šichty, ale stavbyvedúcemu sľúbil, že ešte strhne niekoľko vrstiev muriva v suteréne, aby vedeli určiť, aké hrubé sú základy. Pri týchto starých budovách vždy hrozilo riziko, že sa prekročí rozpočet na ich demoláciu, že sa objaví niečo, pre čo sa nedodržia termíny, a to si jeho zamestnávateľ nemohol v nijakom prípade dovoliť.

Terry vzal mlat a prenosný reflektor, a zatiaľ čo ostatní chlapi sa už prezliekali v šatni, on zamieril do suterénu. Vybral si vhodné miesto a pustil sa do práce. Pri prvom náraze ťažkého kladiva opadala omietka a pod ňou sa ukázala vrstva ručne pálených tehál. Ich žiarivočervená farba Terrymu pripomenula vnútornosti rozpáraného zvieraťa. Znovu sa poriadne zahnal a na podlahu pokrytú hrubou vrstvou sadzí sa zosypalo zopár drobných úlomkov. Terry zanadával, tá prekliata budova bola ako pevnosť.

Udrel ešte párkrát a potom počkal, kým sa zvírený prach usadil. Na svoje prekvapenie zistil, že múr, ktorý sa tak úpenlivo snažil strhnúť,

mal len hrúbku jednej tehly. Na mieste zvyčajných dvoch ďalších sa nachádzala akási stará kovová platňa. Niekoľkokrát po nej udrel, ale zakaždým sa ozval iba zvonivý zvuk. Toto len tak ľahko nepoľaví, pomyslel si. Zameral sa na murivo v mieste, kde sa končila hrana platne, mlátil doň tak úpenlivo, až sa pritom zadýchal, keď vtom sa na okraji kovovej dosky ukázalo niečo neuveriteľné – pánty. A čosi, čo pripomínalo starožitnú kľučku.

Boli to dvere.

Terry sotva lapal po dychu, a tak si dal krátku pauzu. Premýšľal, načo bol niekomu prístup k základovému múru. Ani trochu mu to nedávalo zmysel.

A potom urobil najväčšiu chybu vo svojom živote.

Skrutkovačom vypáčil kovanú kľučku, na počudovanie nekládla takmer nijaký odpor. Čižmou sa mierne zaprel do dverí, tie sa prudko rozleteli a narazili na stenu z druhej strany. Ozvena úderu akoby trvala celú večnosť. Vytiahol baterku a svetelným lúčom zamieril do čiernej tmy. Videl, že protiľahlý múr je vzdialený asi tak šesť metrov, a zistil, že miestnosť je v skutočnosti kruhová.

Prekročil prah dverí a pod nohami ucítil tvrdý kamenný povrch. Druhý krok však už urobil do prázdna. Mal pred sebou priepasť! Balansoval na jej okraji, zúfalo mával rukami, aby udržal rovnováhu, a len čo sa mu to podarilo, rýchlo cúvol a kŕčovito sa chytil zárubne. Niekoľkokrát sa zhlboka nadýchol, aby sa upokojil. V duchu preklínal svoje nerozvážne konanie.

„No tak, vzchop sa," povzbudil sa nahlas. Obrátil sa a veľmi pomaly sa presunul späť ku kraju. V svetle baterky videl, že stojí skutočne na kamennej rímse, pod ktorou sa rozprestiera len zlovestná čierna tma. Naklonil sa, aby zistil, čo sa nachádza na dne – nevidel však nijaké dno. Narazil na obrovskú tehlovú šachtu. A tá šachta, ako zistil, keď sa pozrel hore, nemala východ – múr sa prudko stáčal do boku a tam sa strácal v tme, mimo dosahu svetla z baterky. Po spotenom krku mu prebehol silný vánok, prúdiaci práve odkiaľsi zhora.

Keď sa porozhliadol okolo seba, všimol si zhruba pol metra široké schody, ktoré viedli dole po obvode šachty. Opatrne stúpil na prvý schod tesne pod rímsou, a keď sa uistil, že je pevný, pomaly vykročil na ďalší.

Dával pozor, aby sa nepošmykol na tenkej vrstve prachu, slamy a vetvičiek, ktorými boli schody zanesené. Rukami sa pridŕžal steny a zostupoval čoraz hlbšie, až z dverí, ktorými prišiel, zostala len malá bodka.

Nakoniec sa schodisko skončilo a Terry zostúpil na kamennú dlažbu. Posvietil si baterkou okolo seba a uvidel množstvo kovových rúrok vertikálne pripevnených k stene, ktoré spoločne pripomínali pokrivený kostolný organ. Sledoval očami jednu z nich, ako sa kľukatí nahor až k svojmu koncu v tvare lievika. Možno nejaký prieduch, pomyslel si. Ale omnoho viac ho zaujímali dvere s malým kruhovým okienkom. Prenikalo cezeň svetlo, a tak mu napadlo, že možno narazil na podzemnú dráhu metra – z diaľky sa ozýval tlmený hukot strojov a šachtou sa neustále preháňal prúd vzduchu.

Pomaly podišiel k okienku, a keď cez hrubé sklo poznačené časom nazrel dovnútra, neveril vlastným očiam. Naskytla sa mu scéna ako vystrihnutá z nejakého poriadne starého čiernobieleho filmu. Díval sa na ulicu obstavanú domami. A po tej ulici, ožiarenej zvláštnym svetlom z okrúhlych lámp, sa hemžili ľudia. Hrôzostrašní ľudia. Ľudia bez krvi, bledí ako stena, odetí v starodávnych oblekoch.

Terry nijako zvlášť neveril v Boha, do kostola chodil iba na svadby a pohreby, ale v tej chvíli mu napadlo, že sa ocitol pred bránami pekla, prinajlepšom pred nejakou zvláštnou formou očistca. Zaraz odskočil od okienka, prežehnal sa a zdesene začal ihneď odriekať Zdravas', Mária, aj keď si od strachu nevedel spomenúť na slová. Vyletel hore schodmi ako strela a prudko zabuchol za sebou dvere, aby ho nijaký z tých démonov tam dolu nedostihol.

Vybehol z opusteného staveniska a zamkol závoru na hlavnej bráne. Naskočil do auta a zamieril rovno domov. Úpenlivo pritom premýšľal, čo povie zajtra ráno stavbyvedúcemu. Videl to všetko predsa na vlastné oči. Alebo sa mu to len zdalo? Kým dorazil domov, sám nevedel, čomu má vlastne veriť.

Nedokázal odolať, aby sa so svojím zážitkom nezdôveril rodine; musel sa o tom s niekým porozprávať. No jeho žena Aggy aj jeho dvaja dospievajúci synovia si mysleli, že si po robote vypil a teraz im tu tára nezmysly. Celý čas, čo im rozprával, sa mu smiali a posunkami si naznačovali, že to dnes v krčme vážne prehnal. Ale nemohol si pomôcť, nedokázal sa

baviť o ničom inom, a tak ho Aggy nakoniec musela umlčať. Rázne mu dohovorila, nech už dá pokoj a nebalamutí jej mozog táraninami o pekelných bielovlasých monštrách a žiarivých guliach, aby mohla v pokoji dopozerať seriál.

A tak teraz stál v kúpeľni, čistil si zuby a premýšľal nad tým, či peklo naozaj existuje, keď vtom k nemu doľahol zdesený výkrik – tak vrieskala jeho žena, keď uvidela niekde myš alebo pavúka vo vani. Ale Aggin krik stíchol, skôr ako stihol prejsť do piskľavého kvílenia.

Inštinktívne spozornel – zvrtol sa, zhasol svetlo a vybehol z kúpeľne, ale v tej chvíli ho čosi zrazilo z nôh a v okamihu ležal na zemi. Neznámi útočníci mu v momente pripútali ruky aj nohy k telu, nemal ani najmenšiu šancu vzoprieť sa ich obrovskej sile. Potom cítil, ako balia jeho bezvládne telo do koberca, vyhadzujú si ho na plecia a odnášajú kamsi preč.

Kričať o pomoc neprichádzalo do úvahy – ústa mal zalepené, bol rád, že môže dýchať. V jednej chvíli sa mu zdalo, že začul hlas jedného zo svojich synov, ale ozval sa len na okamih a navyše tlmene, takže si tým vôbec nebol istý. Prvý raz v živote sa tak zúfalo bál o svoju rodinu aj o seba. A prvý raz v živote sa cítil taký bezmocný.

Kapitola 3

Highfieldske múzeum bolo domovom haraburdia – skladiskom nepotrebných vecí, ktoré by inak skončili na smetisku. Samotná budova pôvodne slúžila ako radnica a múzeum z nej vytvorili jednoduchou úpravou, keď v jej priestoroch naslepo nainštalovali sklenené vitríny, rovnako staré ako exponáty, ktoré sa v nich vystavovali.

Doktor Burrows sa usadil do predpotopného zubárskeho kresla zo začiatku minulého storočia a na improvizovaný stolík, malú vitrínku so zubnými kefkami z toho istého obdobia, si ako vždy rozložil svoj obed. Roztvoril *The Times* a pustil sa do zvädnutého sendviča so salámou a majonézou. Vonkoncom mu neprekážala blízkosť zubárskeho náčinia zaneseného špinou, ktoré miestni obyvatelia radšej odovzdali múzeu, než by ho vyhodili.

Vitríny rozostavané v hlavnej sále, v ktorej doktor Burrows práve posedával, boli plné podobných exponátov, čo unikli pred smetiarmi. Babičkin kútik tvoril široký výber bezcenných metličiek na vajíčka, vykrajovačiek jadrovníkov a cedidiel na čaj. Dva zhrdzavené viktoriánske mangle pyšne stáli vedľa nefunkčnej elektrickej práčky z päťdesiatych rokov, ktorú pokrývalo množstvo hrdzavých fľakov po odlúpenom nátere.

Expozícia hodín zaberajúca celú jednu stenu bola plná bezcenných tuctových meračov času. Za pozornosť stál možno tak jeden exemplár – viktoriánske obrazové hodiny s maľovaným skleným ciferníkom, na ktorom bol zobrazený roľník s koňom ťahajúcim pluh – sklo však bolo rozbité a značná časť hlavy koňa chýbala. Okolo tohto kusa visela

celá zbierka naťahovacích aj elektrických nástenných hodín zo štyridsiatych a päťdesiatych rokov v nevýrazných pastelových odtieňoch – všetky boli nefunkčné, lebo doktor Burrows si na ich opravu zatiaľ nenašiel čas.

Highfield, jeden z menších mestských obvodov Londýna, mal bohatú minulosť. Jeho dejiny sa začali písať v rímskej dobe, keď sa na jeho území vybudovala malá osada, no najväčší rozkvet zažil s príchodom industrializácie na začiatku 19. storočia. Len veľmi málo predmetov z tejto bohatej minulosti však našlo cestu do malého bezvýznamného múzea a z mesta sa postupne stalo pusté predmestie s izbami na prenájom, fádnymi dvojpodlažnými domami a nevýraznými obchodmi, ktorých majitelia si nemohli dovoliť nájomné v centre Londýna.

Doktor Burrows bol kurátorom múzea a zároveň jeho jediným návštevníkom. S výnimkou soboty – v ten deň vyľudnenú pevnosť zvyčajne obsadila rota penzistov. Vždy mal so sebou hnedý kožený kufrík, napratanýčasopismi, rozčítanými učebnicami a historickými románmi, pretože hlavnou náplňou jeho práce bolo čítanie. Príležitostne ho prerušoval krátkym spánkom alebo pauzičkou, počas ktorej sa s fajkou zašil do veľkého skladu preplneného škatuľami s pohľadnicami a rodinnými portrétmi, čo nikdy nikto neuvidí, pretože v múzeu nie je miesto, kde by sa mohli vystaviť.

S vyloženými nohami, zastrčený medzi zaprášenými exponátmi a starými mahagónovými vitrínami, si celý deň čítal a štvrtý kanál britského rozhlasu, znejúci z tranzistora od jedného miestneho darcu, ktorý to nemyslel zle, mu vytváral príjemnú zvukovú kulisu. Okrem občasných skupiniek školákov, čo sa do múzea ukryli pred zlým počasím, a ešte zriedkavejších návštev jednotlivcov, ktorým bohato stačila jedna prehliadka, ho v jeho príjemnom zaháľaní nikto nevyrušoval.

Aj doktor Burrows tak ako mnoho iných ľudí vykonával prácu, ktorá bola pôvodne iba dočasným riešením. Niežeby mu chýbalo dostatočné vzdelanie: získal akademický titul z dejín, po ktorom nasledoval ďalší z archeológie a k tomu všetkému pridal pre istotu ešte doktorát. Ale doma mal malé dieťa, londýnske univerzity ponúkali veľmi málo pracovných príležitostí a vtedy náhodou objavil inzerát v *Highfieldskom hlásniku* na voľné miesto v tamojšom múzeu. Bez váhania poslal žiadosť

so všetkými potrebnými dokumentmi na uvedenú adresu. Potreboval čo najrýchlejšie získať slušne platenú prácu.

Ponúkli mu miesto kurátora, a tak ho prijal s tým, že sa v blízkej budúcnosti poobzerá po vyhovujúcejšom zamestnaní, ktoré by viac prislúchalo jeho vzdelaniu a znalostiam. Ale tak ako u mnohých iných ľudí istota pravidelného príjmu nakoniec rozhodla – dvanásť rokov ubehlo ako voda a s nimi odplávali aj myšlienky na lepšie miestečko.

A tak s doktorátom z gréckych dejín, v tvídovom saku s profesorskými záplatami na lakťoch vysedával celé dni v zubárskom kresle a sledoval, ako na obité všedné exponáty sadá prach, a bolo mu viac než jasné, že ten prach sadá aj naňho.

Doktor Burrows dojedol sendvič, zhúžval papierový obal do guľky a roztopašne ho hodil smerom k oranžovému smetnému košu zo sedemdesiatych rokov, ktorý patril k exponátom v sekcii Babičkin kútik. Netrafil, guľka sa odrazila od okraja koša a dopadla na parkety. Sklamane si povzdychol, načiahol sa za kufríkom a šmátral v ňom dovtedy, kým nenašiel čokoládovú tyčinku. Šetril si ju na neskoré popoludnie, mala byť sladkým zakončením dňa. Dnes mal však obzvlášť zlú náladu, a tak nečakal na určenú chvíľu, poddal sa svojim sladkým chúťkam a poriadne sa do nej zahryzol.

Presne v tej chvíli zacengal zvonček nad vchodovými dverami a dovnútra sa docapkal Oscar Embers, podopierajúc sa o vychádzkové paličky. Osemdesiatročný bývalý herec mal pre múzeum slabosť, venoval mu niekoľko svojich umeleckých portrétov aj s podpisom a z času na čas v ňom trávil sobotňajšie popoludnie.

Keď doktor Burrows zbadal starca, ako sa k nemu ponáhľa, pokúsil sa čo najrýchlejšie dojesť čokoládu, ktorej mal plné ústa, ale márne. Žul ostošesť, ale penzista bol ešte stále veľmi čulý a približoval sa príliš rýchlo. Doktor Burrows pomyslel na bleskový únik do svojej kancelárie, ale vedel, že v tejto chvíli je už neskoro. Zostal teda mlčky sedieť a pokúsil sa o úsmev. S vydutými lícami vyzeral ako škrečok.

„Dobrý deň, Roger," pozdravil ho zvesela Oscar a pritom šmátral rukami po vreckách na kabáte. „Kam sa mi len tá vecička podela?"

Doktor Burrows s plnými ústami len prikývol na pozdrav. Kým Oscar zápasil so svojím kabátom, šrotoval v ústach kúsky čokolády

ako mlynček, ale zrazu starý pán zodvihol zrak. Na okamih sa prestal hrabať vo vreckách a krátkozrakými očami sa rozhliadol po vitrínach a stenách. „Nikde nevidím ten čipkovaný obrus, čo som vám priniesol minulý týždeň. Vy ho nevystavíte? Viem, že bol na niektorých miestach predratý, ale bol to zaujímavý kúsok, nemám pravdu?“ Keď doktor Burrows neodpovedal, dodal: „Takže vy ste ho ešte nevystavili?“

Doktor Burrows sa zúfalo usiloval spomenúť si, kam ho položil. Oscar ešte nezažil, aby kurátor v jeho prítomnosti tak dlho mlčal. Zvedavo si ho premeriaval, ale v tom okamihu sa mu rozžiarili oči – konečne sa mu podarilo nájsť svoj úlovok. Pomaly ho vybral z vrecka a držal v pootvorenej dlani doktorovi Burrowsovi rovno pred nosom.

„Dala mi to stará pani Tantrumiová – tá Talianka, čo býva na samom konci High Street. Našlo sa to u nej v pivnici, keď jej opravovali plyn. Trčalo to zo zeme. Jeden z robotníkov to vykopal bagančou. Myslím, že by sme to mali zahrnúť do zbierky.“

Doktorovi Burrowsovi poriadne odľahlo, keď zistil, že nejde o ďalšie vonkoncom nie starožitné hodiny na meranie času varenia vajec ani o otlčenú plechovku s použitými hrotmi pier. Zostal načisto zaskočený, keď mu Oscar s okázalosťou čarodejníka strčil pod nos mierne žiariacu guľôčku, len o málo väčšiu ako golfová loptička, zapustenú do kovovej klietky matnej zlatistej farby.

„Je to unikát… tá vecička totiž… svieti… a…“ Oscar sa zasekol. „Vlastne, úprimne povedané, vôbec netuším, čo to je.“

Doktor Burrows vzal predmet do svojich rúk. Natoľko ho fascinoval, že si ani nevšimol, ako si Oscar zvedavým pohľadom premeriava jeho naduté líca.

„Trápia vás zuby, priateľu?“ spýtal sa súcitne. „Tiež som sa takto tváril, keď ma začali bolieť. Príšerné – presne viem, ako sa cítite. Som rád, že som neváhal a dal si ich všetky naraz vytrhať. Nie je to až také nepríjemné, teda potom, keď si zvyknete na takéto niečo,“ dodal Oscar a už-už si siahal prstami do úst.

„Ale kdeže, zuby mám úplne v poriadku,“ ponáhľal sa s odpoveďou doktor Burrows, nemal vonkoncom chuť vidieť starcov umelý chrup zblízka. Rýchlo prehltol posledný kúsok čokolády, ktorý omieľal v ústach.

„Len mám dnes akosi sucho v krku," vysvetlil a pošúchal si hrdlo. „Musím sa niečoho napiť."

„Pozor, s tým nie sú žarty, môj milý – mohlo by ísť o prvé príznaky cukrovky. Keď som bol mladý, Roger," zaspomínal Oscar, „niektorí lekári testovali prítomnosť cukrovky tak, že ochutnali vaše…" stíšil hlas a so sklopeným pohľadom šepol, „tekuté výlučky – však viete, čo tým myslím, no – aby zistili, či v nich nie je priveľa cukru."

„Áno, áno, viem," odvetil doktor Burrows bezmyšlienkovite. Bol natoľko pohrúžený do prezerania svietiacej gule, že Oscarovým lekárskym kuriozitám nevenoval ani za mak pozornosti. „Veľmi zvláštna vecička. Odhadoval by som, len tak z hlavy, že ide o predmet asi z devätnásteho storočia, podľa opracovania kovu… a to sklo, povedal by som, určite vyfúkli ručne… ale vôbec netuším, čo je to vnútri. Možno ide o nejaký zvláštny druh svetielkujúcej chemikálie – mali ste to dnes dlhší čas na svetle, pán Embers?"

„Nie, nevybral som to z vrecka odvtedy, čo mi to pani Tantrumiová včera dala. Bolo to krátko po raňajkách. Vybral som sa na prechádzku – viete, je to dobré pre telo, lepšie sa mu trávi a…"

„Tá vecička by mohla byť rádioaktívna," skočil mu do reči doktor Burrows. „Kdesi som čítal, že v niektorých múzeách museli určité zbierky kameňov a minerálov z viktoriánskeho obdobia testovať na rádioaktivitu. V Škótsku sa našlo niekoľko značne rádioaktívnych vzoriek v jednom súbore – išlo o kryštály silného uraninitu. Museli ich uložiť do nepriedušnej olovenej schránky. Bolo príliš riskantné vystavovať ich."

„Prepánajána, dúfam, že nejde o nič nebezpečné," zhíkol Oscar a ustúpil o krok dozadu. „Špacíroval som sa s tým celý čas vo vrecku, mal som to uložené v tesnej blízkosti môjho nového bedrového kĺbu – len si predstavte, čo by sa stalo, keby sa mi roztavil…"

„Nie, nemyslím si, že je to až také účinné – s najväčšou pravdepodobnosťou vám to nijako neublížilo, nemali ste to pri sebe príliš dlho." Doktor Burrows sa zahľadel do gule. „Zvláštne, akoby sa v nej pohybovala nejaká tekutina… víri sa v nej… ako búrka…" Zmĺkol a neveriacky krútil hlavou. „Nie, ten pohyb zaiste vyvoláva teplo mojej dlane, tá tekutina vnútri potom musí byť určite… termoreaktívna."

„Teší ma, že vo vás tá vecička vyvolala záujem. Poviem pani Tantrumiovej, že si ju chcete nechať," odvetil Oscar a ustúpil ešte ďalej.

„Pravdaže," odvetil doktor Burrows. „Najskôr by som však veľmi rád ten predmet preskúmal, než ho vystavím, len aby som sa uistil, že nie je nebezpečný. Ale zatiaľ napíšem pani Tantrumiovej aspoň poďakovanie v mene múzea." Siahol do vrecka, ale pero v ňom nenašiel. „Počkajte chvíľku, pán Embers, len si prinesiem niečo na písanie."

Vyšiel zo sály na chodbu, kde zakopol o prastarý dlhý kus značne spráchniveného dreva, ktorý minulý rok príliš horliví miestni obyvatelia vykopali kdesi v močarinách, stopercentne presvedčení, že ide o prehistorické kanoe. Doktor Burrows otvoril dvere s výplňou z mliečneho skla, na ktorej sa vynímal nápis Kurátor. V kancelárii bola tma, pretože jediné okno zakrývali na seba naskladané debničky, ktoré stáli pred ním. Keď sa naťahoval po vypínači na stolovej lampe, trochu pootvoril dlaň, v ktorej držal guľu. To, čo v tej chvíli uvidel, ho úplne ohromilo.

Chabé svetlo, ktoré predtým vyžarovalo z gule v sále, zosilnelo a svetielkovalo jasnou svetlozelenou žiarou. Pozoroval tú nečakanú zmenu a bol by odprisahal, že svetlo neustále naberá na intenzite a tekutina vnútri sa pohybuje čoraz rýchlejšie.

„Pozoruhodné! Čo je to za látku, ktorá vyžaruje tým viac svetla, čím je jej okolie tmavšie?" mumlal si sám pre seba. „Nie, to bude určite nejaký omyl, také čosi predsa neexistuje! To bude určite len tým, že jej svietivosť je v tomto priestore lepšie viditeľná."

Guľa však bola čoraz jasnejšia, nemusel ani rozsvietiť lampu, aby našiel pero, pri jej zelenom svetle bolo vidieť ako vo dne. Vzal registračnú knihu darcov, vyšiel z kancelárie a vrátil sa do hlavnej sály, pričom držal guľu stále priamo pred sebou. Len čo s ňou vyšiel na svetlo, okamžite znovu stmavla.

Oscar sa chystal niečo povedať, ale doktor Burrows ho svižným krokom minul, zamieril k hlavným dverám múzea a vybehol na ulicu. Počul, ako za ním Oscar čosi vykrikuje, ale bol natoľko zaujatý svojím objavom, že si ho vôbec nevšímal. Keď guľu vystavil dennému svetlu, videl, ako jej žiara pohasína a tekutina vnútri tmavne a nadobúda matnú sivú farbu. Čím dlhšie stál vonku a vystavoval guľu prirodzenému

svetlu, tým viac tekutina v nej tmavla, až bola napokon celkom čierna a vyzerala ako olej.

S guľou stále pred sebou sa vrátil dovnútra a sledoval, ako sa tekutina znovu rozvírila a začala zase svetielkovať. Oscar ho čakal so znepokojeným výrazom v tvári.

„Fascinujúce… fascinujúce," opakoval ohromene doktor Burrows.

„Preboha, už som si myslel, že vám prišlo úzko pri srdci, človeče. Vyleteli ste von ako strela, asi sa vám žiadalo čerstvého vzduchu. Nie je vám ťažko?" spýtal sa ho starý pán ustarane.

„Nie, pán Embers, nič mi nie je. Len som si chcel niečo overiť. A teraz, prosím, buďte taký láskavý a nadiktujte mi adresu pani Tantrumiovej."

„Som rád, že vám tá vecička urobila radosť," odvetil Oscar. „A keď už máte v ruke to pero, nadiktujem vám aj číslo na môjho zubára."

Kapitola 4

Will stál pri vstupe na pusté pole obkolesené stromami a kríkmi a nakláňal sa nad riadidlá bicykla. Znovu pozrel na hodinky a rozhodol sa, že dá Chesterovi ešte päť minút. Dlhšie ho čakať nebude. Nemienil zbytočne márniť čas.

Pozemok patril k tým zabudnutým parcelám, aké sa nájdu na periférii každého mesta. Tento dokonca nebol ani obývaný, nestála na ňom nijaká budova, pravdepodobne preto, že sa v jeho blízkosti nachádzala mestská skládka, na ktorej sa týčili vysoké haldy odpadu. Miestu sa tu priliehavo hovorilo Jamy, pretože celá jeho plocha bola prešpikovaná krátermi – niektoré mali hĺbku aj tri metre – a stalo sa bojovým poľom dvoch znepriatelených mladistvých gangov, Klanu a Kliky, ktorých členovia pochádzali z tých najdrsnejších highfieldskych sídlisk.

Decká sa sem často chodievali vyblázniť na horských bicykloch a čoraz častejšie aj na ukradnutých mopedoch, vyžmýkali z nich na divokom teréne, čo sa dalo, a potom ich zapálili, a tak sa na druhom konci Jám povaľovali ich čierne obhorené kostry so zhrdzavenými motormi, ktoré zarastali burinou. Občas sa parcela stávala dejiskom krutej zábavy pubertiakov – poľovačiek na žaby či vtáky. Ulovenú korisť neraz utýrali na smrť a mŕtvolky napichávali so sadistickou škodoradosťou výrastkov na ulomené vetvičky.

Keď Chester zabočil k Jamám, zrak mu oslepilo čosi ligotavé. To sa čistotou leskol Willov rýľ, ktorý mal pripevnený na chrbte ako samuraj svoju zbraň.

Usmial sa a pridal do kroku, k hrudi si tisol svoj rýľ, obyčajný a špinavý, ktorý našiel v záhrade. Nadšene zamával na osamelo stojacu postavu v diaľke, ktorú si nemohol pomýliť s nikým – mala neuveriteľne bledú tvár, na hlave bejzbalovú čiapku a na očiach slnečné okuliare. Will vyzeral skutočne viac než zvláštne: mal na sebe svoj kopáčsky úbor – široký pletený sveter s koženými nášivkami na lakťoch a staré menčestrové nohavice, ktoré boli natoľko zanesené špinou a uschnutým blatom, že ich pôvodná farba sa už nedala určiť. Jediné, čo Will udržiaval v čistote, bol jeho obľúbený rýľ a kovové špičky na pracovných bagančiach.

„Kde toľko trčíš?" spýtal sa nedočkavo Will, keď k nemu Chester konečne dorazil. Will nechápal, čo mohlo jeho priateľa zdržať, čo bolo pre neho dôležitejšie než ich dnešná výprava.

Pre Willa to bol totiž výnimočný okamih. Prvý raz v živote dovolil niekomu zo školy – vlastne vôbec niekomu – zúčastniť sa na jeho bádateľskej výprave. Stále si nebol istý, či to bol dobrý nápad; predsa len nepoznal Chestera až tak dobre.

„Prepáč, dostal som defekt," ospravedlňoval sa Chester celý zadýchaný. „Musel som sa vrátiť s bicyklom domov. Celou cestou sem som bežal – v tejto horúčave to nie je nijaká zábava."

Will znepokojene pozrel na slnko a zamračil sa. Nemal ho rád: mal tak málo pigmentu, že aj slabé žiarenie počas oblačného dňa mu dokázalo spáliť pokožku. Následkom albinizmu mal takmer snehobiele vlasy, ktoré mu ledabolo trčali spod čapice, a bledomodré oči, ktoré teraz netrpezlivo upieral kamsi doprostred Jám.

„Dobre, dobre, poďme. Stratili sme už priveľa času," odsekol Will. Vyrazil na bicykli vpred, Chester sa okamžite rozbehol za ním. „Pridaj! Tadiaľto," súril ho, keď videl, že chlapec nestačí jeho tempu.

„Myslel som, že sme už na mieste!" kričal za ním Chester a snažil sa polapiť dych.

Chester Rawls bol do výšky aj do šírky takmer rovnaký a na dôvažok mal silu ako medveď – spolužiaci v škole ho prezývali Hranol alebo Skriňa. Mal toľko rokov čo Will, ale na rozdiel od neho ho doma zjavne oveľa lepšie kŕmili, alebo postavu vzpierača zdedil po predkoch. Na jednom z menej vulgárnych grafitov na školských zácho-

doch bol jeho otec zobrazený ako šatník a jeho matka ako predklonená katedra.

Hoci rodiace sa priateľstvo medzi Willom a Chesterom sa zdalo nepravdepodobné, spoločnú reč im pomohlo nájsť to, čo ich zároveň vyčleňovalo z triedneho kolektívu: ich pokožka. Chester trpel silným ekzémom v podobe veľkých šupinatých fľakov, ktoré veľmi nepríjemne svrbeli. Ako mu neochotne prezradili lekári, ekzém vyvolával buď akýsi neznámy druh alergie, alebo nervové vypätie. Nech už bol jeho pôvod akýkoľvek, Chester sa preň stal terčom neprestajných posmeškov a nadávok od spolužiakov, z ktorých najhoršie boli odporný šupináč a hadia riť. Keď mal tých uštipačných poznámok už plné zuby, využil svoje fyzické prednosti a spočítal to tým škodoradostníkom aj s úrokmi.

Podobne sa od ostatných odlišoval aj Will so svojou mliečnou pleťou a istý čas musel znášať, ako po ňom decká pokrikujú „Krieda! Krieda!“ alebo sa mu posmievajú rýmovačkou „kde sa vzal, tu sa vzal, na dvore snehuliak stál“. Will bol však impulzívnejší než Chester, a keď ho posmeškári jedného zimného večera prepadli cestou na výkop, neovládol sa. Netušili, že Will dokáže obratne používať rýľ nielen pri práci, a tak sa strhla bitka, po ktorej útočníkom zostalo pár vybitých zubov a rozbitých nosov.

Pochopiteľne, že po týchto zážitkoch mali Will s Chesterom na nejaký čas pokoj a spolužiaci sa k nim správali so zdráhavým rešpektom, aký ľudia prejavujú besným psom. Obaja chlapci však už mali hlboko zakorenenú nedôveru voči nim a boli presvedčení, že keby poľavili v ostražitosti, šikanovanie by sa začalo odznova. Boli ako osamelí bežci na opustenej trati, nepatrili nikam – s výnimkou niekoľkých športových družstiev, v ktorých boli vítané Chesterove prednosti. Dvaja samotári na okraji ihriska. Izolovanosť bola ich bezpečím, nerozprávali sa s nikým a nikto sa nerozprával s nimi.

Trvalo celé roky, kým sa dali prvýkrát do reči, hoci už dlho jeden o druhom vedeli a potajomky sa navzájom obdivovali za to, ako rázne si poradili s drzými corgoňmi v škole. Bez toho, aby si to uvedomovali, stále viac a viac k sebe inklinovali a v škole trávili spolu čoraz viac času. Will bol už veľmi dlho sám, uvedomoval si, že mať kamaráta je dobrý

pocit, ale zároveň mu bolo jasné, že ak ich priateľstvo bude pokračovať, bude musieť skôr či neskôr Chesterovi povedať o svojej veľkej záľube – kopaní pod zemou. A ten čas práve nastal.

Will sa hnal po trávnatých kopčekoch, spúšťal sa do kráterov a obchádzal haldy odpadkov, čiernych skládok, až dorazil na samý kraj pozemku. Tam zoskočil z bicykla a ten schoval do provizórneho úkrytu v ohorenom vraku auta.

„Sme na mieste," oznámil Chesterovi, keď ten k nemu dobehol.

„To budeme kopať tu?" funel Chester a pozrel na zem pod nohami.

„Nie. Ustúp trochu," povedal Will. Chester od neho pár krokov poodstúpil a nechápavo ho sledoval.

„Pustíme sa do nového výkopu?"

Will mu neodpovedal, iba si mlčky kľakol a šmátral rukou v hustej tráve. Našiel, čo hľadal – lano s uzlom –, a postavil sa. Uchopil lano za voľný koniec a silno potiahol. Chester zmeravel od údivu, keď sa pred ním v zemi zjavila rovná prasklina, od ktorej sa vzápätí odtrhla hrubá vrstva zlepených dosiek a odhalila tmavý vchod.

„Prečo ho skrývaš?" spýtal sa Chester.

„Nemôžem predsa riskovať, že mi sem vlezie nejaký vandal," odvetil majetnícky Will.

„Nepôjdeme dnu, však?" opýtal sa Chester, prikročil bližšie k otvoru a nazrel do tmy pod sebou.

Ale Will sa už začal spúšťať do šachty, z ktorej po necelých dvoch metroch viedla chodba hlbšie pod zem.

„Mám jednu aj pre teba," ozval sa Will z jamy, keď si nasadil tvrdú žltú prilbu a rozsvietil na nej baterku, umiestnenú nad čelom. Jej svetlo smerovalo na Chestera, ktorý nerozhodne postával nad otvorom.

„Tak ideš, alebo nie?" vyzval ho mrzuto Will. „Pozri na mňa, nemusíš sa ničoho báť."

„Určite?"

„Jasné," odvetil Will a povzbudivo sa na kamaráta usmial. Úsmev nestratil, ani keď sa mu v tej chvíli na chrbát spustila spŕška hliny. „Je to tu úplne bezpečné."

„Tak dobre…"

Keď Chester vliezol dovnútra, od prekvapenia načisto stratil reč. Tu-

nel široký dva metre a približne rovnako vysoký sa mierne stáčal do tmy, jeho steny boli v pravidelných intervaloch podopreté starými drevenými trámami. Chesterovi pripomínal bane v starých kovbojkách, ktoré dávali v televízii každú nedeľu popoludní.

„Páni! Super! To si nemohol urobiť všetko sám, Will!“

Will sa len samoľúbo usmieval. „Ale mohol. Pracujem na tom už rok – a to si ešte nevidel druhú polovicu. Ustúp trochu nabok.“

Will zatiahol späť príklop a uzavrel vstup do tunela. Chester, ktorý stratil z dohľadu aj posledný kúsok modrej oblohy, ho sledoval so zmiešanými pocitmi. Vydali sa chodbou, v ktorej boli po oboch stranách ledabolo naskladané dosky a brvná.

„Páni!“ zhíkol Chester.

Chodba sa celkom nečakane rozšírila do ohraničeného priestoru, ktorý bol veľký ako slušná obývačka, a z neho vychádzali dva tunely, každý iným smerom. Uprostred miestnosti stála kopa vedier naskladaných na seba, provizórny stôl z veľkej dosky a dvoch drevených kôz, dve staré kreslá. Drevené debnenie stropu podopierali rady nastaviteľných železných stojok, značne rozožratých hrdzou.

„Konečne doma,“ povedal Will.

„Veď je to len… zanedbaná diera,“ nedôverčivo zahundral Chester a zamračil sa. „Naozaj nám tu nič nehrozí?“

„Jasné, že nie. Otec ma naučil, ako vykopanú šachtu vydebniť a vystužiť – nerobil som to prvýkrát…“ Will sa zasekol, skôr ako stihol čosi vytárať o vlakovej stanici, ktorú s otcom objavili. Chester si ho podozrievavo premeral, lebo si všimol, ako sa snaží nedokončenú vetu zamaskovať predstieraným kašľom. Will sľúbil otcovi, že tajomstvo starej stanice nikomu neprezradí. Nechcel sklamať jeho dôveru, ani kvôli Chesterovi. Hlasno potiahol nosom a pokračoval. „Neboj sa, je to tu zabezpečené dokonale. Táto lokalita je v poriadku, nestoja tu nijaké budovy. Kopať tunel pod nimi by bolo omnoho zložitejšie – na to treba mocnejšie podpery a oveľa dôkladnejší plán. Tiež je dobré vyhnúť sa veľkou okľukou vode či podzemným prameňom – mohlo by dôjsť k zosuvu pôdy.“

„Ale tu nablízku nijaká voda nie je, že?“ pohotovo sa spýtal Chester.

„Len táto.“ Will sa načiahol za kartónovou škatuľou položenou

na stole a podal kamarátovi plastovú fľašu s vodou. „Osviežme sa trochu."

Usadili sa v starých kreslách a malými dúškami usrkávali z fľaše. Chester si obzeral strop a zvedavo naťahoval krk smerom k tunelom.

„To je ale pohoda, čo?" slastne si povzdychol Will.

„To teda je," odvetil Chester. „Pohoda až priam… ehm… mŕtvolná."

„Blažené ticho a pokoj. A tá vôňa… taká príjemná, taká upokojujúca, že? Otec hovorí, že nám je pod zemou tak dobre preto, lebo kedysi sme tam žili – ako všetci tí jaskynní ľudia – a vlastne všetci pod ňou jedného dňa skončíme. Takže nám je akosi prirodzená, je to vlastne náš skutočný domov."

„Asi to tak bude," súhlasil Chester pochybovačne.

„Vieš, kedysi som si myslel, že keď si človek kúpi dom, tak mu zároveň patrí aj všetko to, čo je pod ním."

„Ako to myslíš?"

„No, predstav si, že tvoj dom stojí na nejakom pozemku, dobre?" vysvetľoval Will a párkrát dupol nohou o zem. „A všetko pod tým pozemkom, až do samého stredu zeme, je tiež tvoje. Samozrejme, čím viac sa približuješ k stredu planéty, tým sa ten tvoj, povedzme, úsek, čoraz viac zmenšuje."

Chester len pomaly prikyvoval, vôbec nevedel, čo má na to povedať.

„Takže sa vidím, ako sa prekopávam zemou – dolu tým svojím kúskom sveta, tými tisíckami kilometrov, ktoré zostanú nevyužité –, a nie ako sedím v nejakom dome, ktorý si nehybne hovie na zemskej kôre," povedal Will zasnene.

„Aha," prikývol Chester, konečne mu to bolo jasné. „Takže, ak by si kopal stále nadol, vybudoval by si si niečo ako mrakodrap, ale prevrátený dolu hlavou. Ako chlp, ktorý vrastá do tela." Mimovoľne si pritom poškriabal ekzém na ruke.

„Áno, je to presne tak, ako vravíš. Síce som o tom takto ešte nikdy nepremýšľal, ale je to výstižné prirovnanie. Otec mi však vysvetlil, že človek nevlastní všetku pôdu pod svojím domom – vláda má právo stavať pod ním metro a čokoľvek, čo si zmyslí."

„Hmm," odvetil Chester, zmysel ich rozhovoru mu zase akosi unikal.

Will vyskočil na nohy. „Tak, dosť bolo rečí, vezmi čakan a štyri vedrá,

nalož ich do fúrika a poď za mnou.“ Will ukázal na jeden z tmavých tunelov. „Mám tam menší problém so skalou.“

V rovnakom čase na povrchu si doktor Burrows rázne vykračoval domov. S obľubou využíval tých pár kilometrov na premýšľanie a okrem toho ušetril za autobus.

Pred trafikou sa náhle zháčil, zvrtol sa o deväťdesiat stupňov a vošiel dovnútra.

„Doktor Burrows! Už som si myslel, že sa neukážete,“ ozval sa predavač za pultom, keď zodvihol zrak spoza novín. „Myslel som si, že ste sa vybrali na cestu okolo sveta, alebo prinajmenšom niekam sakramentsky ďaleko.“

„Ešte to tak,“ odvetil doktor Burrows a snažil sa nevšímať si čokoládové tyčinky, všetky tie snickersky, marsky a whipsky v ligotavých obaloch, ktoré naňho lákavo hľadeli z výkladu pri pokladnici.

„Odložil som vám všetko, čo ste chceli,“ uistil ho predavač a vytiahol spod pultu kôpku časopisov. „Nech sa páči. *Vykopávky dnes, Archeologický magazín* a *Kurátor*. Nechýba ani jedno číslo.“

„Výborne,“ odvetil doktor Burrows a vytiahol peňaženku. „Ešte aby ste ich tak predali niekomu inému!“

Predavač nadvihol obočie. „Nebojte sa, tu v našich končinách rozhodne nejdú na dračku,“ odvetil a vzal si od doktora Burrowsa dvadsaťlibrovú bankovku. „Zdá sa, že na niečom pracujete,“ poznamenal predavač, keď si všimol doktorove začiernené nechty. „Boli ste vari niekde v bani?“

„Nie,“ odvetil doktor Burrows a zamyslene si prezeral špinu pod nechtami. „Vlastne áno, trocha som majstroval doma v pivnici. Aspoň si ich nebudem obhrýzať, no nie?“

Doktor Burrows sa rozlúčil a pobral sa k dverám. Cestou sa snažil vsunúť časopisy do bočného vrecka kufríka. Stále ich zastrkával, keď naslepo vykročil na ulicu, a tak sa stalo, že vrazil do chodca, ktorý mal veľmi naponáhlo. Doktor Burrows zalapal po vzduchu, keď sa prudko odrazil od malého, ale dobre stavaného muža; kufrík aj časopisy mu vypadli z ruky. Muž sa ani nezastavil, rútil sa ďalej ako lokomotíva. Doktor Burrows sa díval za ním, celý zmätený sa dôrazne ospravedlňo-

val, ale muž si len narovnal slnečné okuliare, nepatrne sa obzrel a nepriateľsky na neho zagánil.

Doktor Burrows zostal stáť ako zdrevenený. Bol to muž v klobúku. V ostatnom čase si viackrát všimol, že medzi bežnými obyvateľmi Highfieldu sa pohybuje typ ľudí, ktorí sú akísi iní, hoci sa o nich nedalo povedať, že svojím zjavom priam bijú do očí. Vždy rád pozoroval ľudí a analyzoval situácie, ktorých bol svedkom, a tak dospel k záveru, že títo ľudia budú určite nejakým spôsobom vzájomne prepojení. Najviac ho však prekvapilo, že keď sa o tomto svojom poznatku rozprával s inými obyvateľmi Highfieldu, tvárili sa, akoby si podivných chlapíkov s pretiahnutými tvárami, ktorí nosili sploštené klobúky, čierne kabáty a veľmi tmavé okuliare, nikde nevšimli.

Keď doktor Burrows vrazil do muža, ktorému sa pri náraze na nose mierne posunuli okuliare so sklíčkami čiernymi ako atrament, naskytla sa mu možnosť po prvýkrát obhliadnuť si takého čudáka zblízka. Okrem podivne pretiahnutej tváre a chumáčovitých vlasov si všimol aj jeho nezvyčajne bledomodré oči, ktoré takmer zanikali na bielej, skoro až priesvitnej pleti. A ešte čosi: ťahal sa za ním podivný zápach – ten muž smrdel zatuchlinou. Doktor Burrows si v tej chvíli spomenul na staré kufre napratané plesnivým šatstvom, ktoré z času na čas nechávali na schodoch múzea anonymní darcovia.

Muž kráčal ráznym krokom po High Street. Bol už dosť ďaleko, keď doktorovi Burrowsovi na okamih znemožnil výhľad prechádzajúci chodec. V tom momente bol muž v klobúku fuč. Doktor Burrows sa ho úpenlivo snažil znova nájsť pohľadom, ale márne. Vyparil sa.

Napadlo mu, že by si mohol dať tú námahu a muža v klobúku sledovať. Ale doktor Burrows bol človek opatrný, vyhýbal sa akýmkoľvek konfliktom, a tak vzápätí tú myšlienku zavrhol a vzdal sa pomyselnej hry na detektíva. Okrem toho, môže to skúsiť inokedy, za lepších okolností. A možno sa mu podarí zistiť, kde takýto muž, azda aj celá skupina jemu podobných, žije. Len sa nesmie báť.

Will s Chesterom sa striedali pri dobývaní kamennej steny, ktorá bola podľa Willa z nejakého druhu pieskovca. Bol rád, že vzal Chestera so sebou, ako pomocník pri kopaní postupoval veľmi zručne. Mlčky obdivo-

val, s akou silou sa oháňa čakanom, a len čo sa na stene objavila trhlina, akoby presne vedel, kedy a kde treba poriadne zabrať a vydlabať uvoľnené kusy kameňa, ktoré Will pohotovo nahadzoval lopatou do vedier.

„Nechceš si oddýchnuť?“ navrhol Chesterovi, keď sa mu zdalo, že začína byť unavený. „Poď, nadýchame sa trocha vzduchu.“ Will to myslel doslova – vchod do podzemia bol prikrytý, a tak sa v priestore vzdialenom asi šesť metrov od hlavnej komory po čase sotva dalo dýchať.

„Ak budem týmto tunelom pokračovať ďalej,“ vysvetľoval Chesterovi, keď spoločne tlačili pred sebou naložené fúriky, „budem musieť vykopať zvislý prieduch na ventiláciu. A to je poriadna otrava, stratím tým more času. Radšej by som bez prestania kopal len tu dole.“

Vrátili sa do hlavnej komory, posadali si do kresiel a vďačne sa napili vody.

„A čo urobíme s týmto?“ opýtal sa Chester a pozrel na plné vedrá vo fúrikoch.

„Vyvláčime ich von a vysypeme do jarku neďaleko.“

„To sa môže?“

„Ak nás niekto uvidí, poviem, že sa hráme na vojakov, ktorí si budujú zákopy,“ odvetil Will a poriadne sa napil z blahodarnej tekutiny. „Kto by sa do nás staral? Pre nich tam hore sme iba hlúpe decká s vedierkami a lopatkami.“

„Určite by sa starali, keby nás videli pri práci – takto sa deti bežne nehrajú,“ odvetil Chester a očami blúdil po komore. „Prečo to robíš, Will?“

„Pozri sa na toto.“

Will opatrne nadvihol plastovú prepravku, ktorá ležala na zemi pri kresle, položil si ju na kolená a začal z nej vyberať rozličné predmety, ktoré postupne ukladal na stôl. Boli medzi nimi fľašky z viktoriánskeho obdobia, ktoré mali čudne tvarované hrdlá so sklenenou guľôčkou vnútri, a tiež celá plejáda fľaštičiek od liekov rozmanitých veľkostí a tvarov, všetky krásne pokryté akousi sivou inovatkou.

„A na toto,“ povedal Will, keď s posvätnou úctou vyložil na stôl celú škálu sklených nádobiek od paštét z rovnakého obdobia. Mali zdobené vrchnáky a boli na nich nápisy starým poskrúcaným písmom, aké Chester jakživ nevidel. Chester si prezeral predmety s neskrývaným záujmom, každý pohár vzal do ruky a pýtal sa Willa, aký je starý a kde pres-

ne ho vykopal. Will, povzbudený jeho nadšením, kládol na stôl ďalšie a ďalšie nálezy z nedávnych bádaní pod zemou, až kým prepravka nezostala načisto prázdna. Potom sa pohodlne oprel v kresle a pozorne sledoval reakcie svojho nového kamaráta.

„A toto je čo?“ spýtal sa Chester, keď sa prstom skúmavo prehraboval v kôpke poriadne zhrdzaveného železa.

„Tesárske klince. Pravdepodobne z osemnásteho storočia. Keď sa na ne pozrieš lepšie, zistíš, že každý z nich je iný, kovali ich ručne na…“

Ale Chester sa už vzrušene zaoberal ďalším kúskom.

„Toto je bomba,“ zhíkol. Držal v ruke malý flakón od parfumu, a keď ním pootočil, jeho povrch žiaril vo svetle baterky nádhernými kobaltovomodrými a svetlofialovými odtieňmi. „Neuveriteľné, že to niekto len tak vyhodil.“

„To máš teda pravdu,“ súhlasil Will. „Môžeš si to nechať, ak chceš.“

„Naozaj?“ zvolal Chester v úžase nad takou ponukou.

„Jasné, len si ho pokojne vezmi. Mám doma ešte jeden, podobný.“

„Páni, to je super… vďaka,“ odvetil Chester a ďalej sa rozplýval nad flakónikom. Ani si nevšimol, ako sa Will spokojne usmieval. Dosiaľ sa mohol pochváliť so svojimi nálezmi otcovi a zakaždým sa nevedel dočkať, kedy mu ukáže najnovšie objavy, ale toto bolo niečo úplne iné, niečo, o čom sa mu ani len nesnívalo – mal pred sebou chlapca vo svojom veku, ktorý prejavoval skutočný záujem o plody jeho práce. Pozrel na zaplnený stôl a pocítil hrdosť. Často sa videl, ako sa dotýka minulosti a loví z nej tieto drobné kúsky zabudnutej histórie. Pre Willa bola minulosť oveľa krajším obdobím života než krušná realita súčasnosti. Zasnene si povzdychol a začal ukladať svoje poklady späť do prepravky.

„Zatiaľ som tu dole nenašiel nijaké skameneliny… nič, čo by bolo naozaj staré… ale nikdy nevieš, na čo natrafíš,“ poznamenal a túžobne sa zahľadel na tunely. „Práve to je na tom také vzrušujúce.“